La inacabable festa d'en Paco

Mitja dotzena d'exposicions celebren a Palafrugell, Salt, Girona, París i Barcelona els 90 anys de Torres Monsó
La Fundació Pla i Can Mario ressegueixen la formació del seu procés creatiu

Paco Torres Mons , fotografiat aquesta setmana, amb una de les seves peces i un retrat de joventut al darrere. Foto: LLU S SERRAT.

"Parlava poc, vivia cap endins", va escriure Josep Pla respecte del caràcter introvertit d'Aristides Maillol, l'escultor nord-català que sortia a passejar per la riera de Banyuls a omplir-se les butxaques de palets, aquestes pedres batudes pel vent i l'aigua que, a força de ser agredides, friccionades, rebotides d'un lloc a l'altre, acabaven prenent "formes d'una naturalitat prodigiosa" i que Maillol no podia resistir-se a anar acariciant amb la mà mentre caminava, com si entrenés el tacte a ser igual d'autèntic i humil amb el fang de les peces del seu taller. Francesc Torres Monsó (Girona, 7 de novembre de 1922) tenia vint anys quan va arribar-li a les mans un llibret sobre l'obra de Maillol publicat a l'Argentina el 1942, i va tractar-lo com si fos la seva pedra de riu, subratllant-ne frases com si en resseguís les porositats a les butxaques, afegint-hi anotacions al marge amb un llapis molt fi, per por d'alterar algun ordre molt fràgil. "Sempre parteixo d'una figura geomètrica –quadrat, rombe, triangle– perquè aquestes figures són les que millor s'aguanten en l'espai", declarava en el text l'escultor rossellonès, i el jove gironí, que començava a esculpir les seves primeres peces dins una disciplina encara acadèmica, imperiosament ho subscrivia amb un subratllat doble i impetuós. En canvi, allà on el crític assenyalava una certa deformació dels cossos en Maillol, l'aprenent s'atrevia a posar-ho en dubte amb un interrogant: i si en lloc de sentir-se torturada, la matèria així destruïda assolia algun estat de perfeccionament?

Molts anys després, quan no devia ni recordar les marques que havia deixat en aquell llibre, va regalar-lo al seu veí, amic i "afillat", el també escultor Pep Admetlla, que va guardar-lo a la seva biblioteca com un tresor al qual irresistiblement allargava sempre la mà, "com un cec que a les palpentes busqués una energia amagada a l'interior". Era, doncs, inevitable, que aquest llibre, on el jove Torres Monsó ja exposava unes intencions a les quals ha estat lleial tota la vida, acabés servint de punt de referència de les exposicions que el mateix Admetlla i la directora artística de la Fundació Vila Casas, Glòria Bosch, han estat preparant els últims tres anys per celebrar el norantè aniversari de l'artista gironí. [Presència publicarà una entrevista amb l'escultor el pròxim 4 de novembre.] No volen sentir a parlar ni d'antològica ni d'homenatge, potser perquè, com diu Ametlla, entre amics no els cal ni tan sols felicitar-se per l'aniversari. El regal, en realitat, l'ofrena ell, "per acollir-nos al seu món", afegeix Glòria Bosch, emocionada per la proximitat d'aquest escèptic gairebé sord i amb un ull cec, un Polifem tutelar, que l'escriptor Rafael Argullol, en el text que obre el catàleg de l'exposició de Can Mario, emparenta amb Brancusi, Henry Moore, Julio González o Chillida i qualifica la seva obra com "una de les aventures més audaces i creatives de l'escultura contemporània". Torres Monsó, que continua vivint discretament, quasi proletàriament, a la mateixa casa de Santa Eugènia de sempre, es posa les mans al cap. La seva divisa o ha estat altra que

aquest “anar fent” tan de pagès, tan planià, que ha acabat servint de títol a l'exposició que s'inaugura avui a Can Mario (19.30 h), a partir d'una selecció de maquetes i peces de totes les èpoques –algunes d'inèdites, com la Dona caminant (1966) de la imatge superior–, així com el llarg i fructífer diàleg entre Pla, Maillol i ell mateix articula el muntatge que presenta, també avui (18.30 h), la Fundació Pla. La festa s'allargarà encara tot l'any vinent, sota els ulls afuats, perplexos, entendrits, d'aquest home que també parla poc, viu cap endins.

Publicat a:
-El Punt Avui. Comarques Gironines 06-10-2012 Pàgina 2

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/582172-la-inacabable-festa-den-paco.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=mesCultura&utm_source=rss&utm_medium=mesCultura&utm_campaign=rss